

BG Utrecht Silo, zondag 7 april 2019, 5^e zondag in de Veertigdagentijd
 Lezingen: Jesaja 58:6-10; Lucas 20:9-20
 Thema: Over een Eigenaar en een Steen
 Sprekers: Kirsten Timmer-Groeneweg en Tjeerd de Graaf

Tjeerd:

Boven de gelezen tekst uit Lucas staat in onze bijbels heel vaak als titel “De onrechtvaardige pachters”. Alsof die pachters hier de hoofdpersonen zijn, terwijl het in essentie gaat over een eigenaar en een steen, toch...

Kirsten:

Dat klopt; die pachters willen het eigenaarschap van de eigenaar overnemen. Zowel het onderdeel over de eigenaar, de wijngaard, de pachters en de zoon als het onderdeel over de steen die tot hoeksteen is geworden zijn voor de toehoorders en deelnemers aan dit gesprek zeer bekende beelden. De beelden, die Jezus schetst, herinneren hen aan diverse passages in het joodse heilige schrift.

De setting van dit gesprek tussen Jezus en godsdienstige leiders is van belang in het begrijpen van de impact van de beelden op de toehoorders. In de dagen na Palmzondag, doen de leiders intensiever nog dan daarvoor verwoede pogingen om Jezus te verleiden tot godslasterende uitspraken. De meeste verbale valstrikken zetten ze op in het tempelgebied van Jeruzalem. Zij willen Hem vangen met woorden terwijl ‘gewone mensen,’ die vaak rond Jezus aanwezig zijn, op de hand van Jezus zijn. Dit maakt de religieuze leiders huiverig om Jezus zonder grondige reden op te pakken. In dit woordenspel op Leven en Dood weet Jezus de omstanders en de leiders keer op keer te verrassen met zijn antwoorden op de gestelde vragen. De hoofdvraag, die ze hier stellen is: Jezus, wie heeft jou de bevoegdheid gegeven om te doen wat je doet en te onderwijzen wat je onderwijst? Jezus antwoordt dan vaak in beelden...

Tjeerd:

Dat doet hij hier ook; en blijft ook de vraag, welke titel zou dit verhaal dan moeten hebben? Jezus bouwt zijn verhaal op rond die vier beelden; de Eigenaar, de Wijngaard, de Pachters en de Zoon.

Als ik het zo lees dan is het niet zo lastig welk beeld bovenaan staat; de Eigenaar natuurlijk. Zonder Eigenaar geen wijngaard, geen pachters en geen Zoon. Bekende beelden voor zijn luisteraars toen en voor ons nu.

Ik ontkom bij dit verhaal niet aan het verhaal van het begin, de aanleg van de wijngaard; ‘in het begin schiep God de hemel en aarde, en de adem van God...’ geen twijfel wie de Eigenaar van de kosmos, van de aarde is, God en God alleen. Dat beeld, die gedachte moeten we vasthouden. Want, de pachters hebben dan wel vrij spel en alle ruimte in het beheer van de wijngaard maar moeten altijd verantwoording af kunnen leggen. Verantwoording aan God, de eigenaar van deze wereld. Die eigenaar heeft het eerste en het laatste woord, niemand anders. De oudsten, overpriesters en schriftgeleerden mogen het land, het geloof, de dagelijkse en praktisch toepassing van het geloof beheren, bewaken, vormgeven en beschermen, bij gratie van God. En voor ons geldt hetzelfde, steeds weer onze plek kennen t.o.v. God. In het begin, vlak na de schepping, gaf God de mens de opdracht de aarde en alles wat daarop en daarin is te bewerken en te bewaken. De mens als pachter, rentmeester. Alle ruimte en vrijheid van handelen, als het maar ten dienste van de schepping is. Als wij de schepping maar beter en rijker maken en zorg dragen voor de toekomst van alles en iedereen. God de eigenaar! Wij de rentmeesters.

Kirsten:

De omstanders en religieuze leiders beseffen maar al te goed, dat God als eigenaar zijn wereld en beloften helemaal naar eigen inzicht aan goede pachters kan geven, dus ook aan niet-joden. Maar, dat zien ze absoluut niet zitten. Om het punt, God de eigenaar en wij mensen rentmeesters van God, nog meer kracht bij te zetten en met name de leiders een spiegel voor te houden, vervolgt Jezus de gelijkenis met een tweede beeld. Dat beeld bestaat uit twee uitspraken over een steen: “De steen die de bouwers afkeurden is de hoeksteen geworden,” en “Iedereen die over die steen struikelt zal gebroken worden, en iedereen op wie die steen valt, zal worden verpletterd.” De functie van een hoeksteen is het bijeenhouden van twee muren en daarmee een gebouw. Jezus gebruikt het beeld van de steen voor zichzelf. Hij is immers een steen des aanstoots, oftewel een struikelblok, geworden voor de joodse leiders. Zij keuren hem af! Als eigenaar maakt God deze steen tot de hoeksteen van een nieuw te vormen huis. Dit huis bestaat uit gelovige joden en niet-joden. De schrijver van de Hebreeën brief schrijft treffend: “Elk huis heeft zijn bouwer, maar God is de bouwer van alles. Mozes vervulde trouw zijn taak in heel Gods huis, als dienaar die getuigde van de komende openbaringen. Christus echter is trouw als Zoon die over dat huis is aangesteld. Wij vormen dat huis, mits we trots en zonder schroom vasthouden aan datgene waarop wij hopen” (Hebr. 3:4-6). Hier zien we meteen onze rol als gelovigen: wij vormen samen een huis. Christus vervult de hoofdrol als hoeksteen van dit huis.

Wat betekent dit voor ons in de praktijk?

Tjeerd:

Kort gezegd?! Bewaken en beschermen, zorg dragen voor deze wereld met alles daarin en voor alle mensen, zonder uitzonderingen. Zorgdragen, liefdevol en met een warm hart, net zoals wij willen zorgen voor alles en iedereen die ons dierbaar is.

Jesaja, die als profeet woorden van God spreekt heeft het daar vaak over, we hebben het gehoord net. Dit is wat God van ons wil:

Mensen helpen die in de verdrukking zitten; in opstand komen tegen onderdrukking;
wie honger heeft te eten geven; zorgen dat iedereen een dak boven zijn hoofd heeft,
en kleren aan zijn lijf; niet meedoen aan kwaadsprekerij, roddel, geen anderen zwart maken.

Levende stenen willen zijn in Jezus handen

Je bekommeren om je medemensen en deze wereld.

Je licht laten schijnen in het donker.

De ander in liefde dragen, zoals God jou in liefde draagt.

God is de eigenaar, Jezus de hoeksteen van een nieuw gebouw

Gebouw van mensen, jij en ik en zoveel meer.